

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

J
.....napirendi pont

Dr. Laczkovits-Takács Tímea alpolgármester előterjesztése

**Tájékoztató a WHO Egészséges Városok Program 2023. évi feladattervének
végrehajtásáról**

Győr, 2024. március 6.

Dr. Laczkovits-Takács Tímea
Előterjesztő: **Dr. Laczkovits-Takács Tímea**
alpolgármester

Az előterjesztést véleményezte: Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság

Meghívásra javasolt: -

Dr. Dézsi Csaba András
Előterjesztést látta: **Dr. Dézsi Csaba András**
polgármester *h*

L. 30. 7
Törvényességi véleményezésre bemutatva: **Nagyné dr. László Edit**
jegyző *4*

h
Az előterjesztést készítette: Humánszolgáltatási Főosztály/Népjóléti Osztály

Dr. Laczkovits-Takács Tímea alpolgármester előterjesztése

Tájékoztató a WHO Egészséges Városok Program 2023. évi feladattervének végrehajtásáról

Tisztelt Közgyűlés!

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 1989 óta vesz részt a WHO Egészséges Városok programban. Győr 1994-ben került be a szűkebb európai projektvárosi körbe, így közvetlen kapcsolatot tart a WHO Európai Regionális Irodával és az európai projektvárosi hálózattal.

A WHO Európai Egészséges Városok Hálózata a kezdetektől ötéves megvalósulási fázisokra, úgynevezett ciklusokra határozza meg a prioritásait. A VII. ciklus 2019-ben vette kezdetét, amely – a járványhelyzet miatt – 2025-ig szól. A VII. ciklus átfogó céljai:

- Az egészség és jól-lét fejlesztése, az egyenlőtlenségek csökkentése.
- Helyi, nemzeti, nemzetközi példák követése az önkormányzati intézményrendszer működésében.
- A WHO stratégiai prioritásainak támogatása.

A WHO egyik legfontosabb alapelve az egészségi esélyegyenlőség biztosítása az egészség társadalmi meghatározóin keresztül. Egy társadalom fejlettségi szintjét meg lehet állapítani a népesség egészségi állapotából, abból, hogy az egészség mennyire igazságosan oszlik meg az egyes társadalmi rétegek között.

A helyi egészségfejlesztési tervezéshez a WHO Egészséges Városok programban résztvevő tagvárosok számára a következő nemzetközi dokumentumok tartalmazzak irányelveket és szakmai ajánlásokat:

- Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030;
- A városok szerepe a nem fertőző betegségek megelőzésében;
- Célok, elvárások és stratégiai megközelítések a WHO Európai Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosai számára.

Az egészségtervezés részét képezi a város stratégiai szakpolitikai dokumentumainak elemzése is, melynek során vizsgálat tárgyát képezte, hogy Győr Megyei Jogú Város stratégiai dokumentumaiban (konceptiók, programok, stratégiák, tervek) megjelennek-e a WHO-s alapelvek, illetve maga az egészség, egészségfejlesztés a célrendszerben, a fejlesztendő területek vagy az intézkedések során, illetve az indikátorok között. E vizsgálat célja az is, hogy feltárja a helyi szintű politika, döntéshozatal mennyire kezeli átfogóan az egészség kérdéskörét, mennyire hangsúlyosan jelennek meg az egészség fejlesztésével, illetve védelmével kapcsolatos elképzelések, javaslatok, intézkedések. A WHO Egészséges Városok Hálózatának tagjaként elvárás az önkormányzattal szemben is, hogy a megfogalmazott alapelveket a döntései során figyelembe vegye és a szakpolitikai dokumentumokba beépítse.

A győri WHO Egészséges Városok Programiroda a fenti alapelvek és megközelítések mentén, illetve a 2021 év végén, a Közgyűlés által elfogadott Győr Megyei Jogú Város Egészségkép és Győr Város Egészségfejlesztési Terv (2022-2026) alapján tervezi meg az éves feladattervét.

Jelen előterjesztés 1. számú melléklete a WHO Egészséges Városok Program 2023. évi feladattervének végrehajtásáról ad tájékoztatást.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására!

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a „Tájékoztató a WHO Egészséges Városok Program 2023. évi feladattervének végrehajtásáról” szülő beszámolót az 1. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Győr, 2024. március 6.

Dr. Laczkovits-Takács Tímea
alpolgármester

Tájékoztató a WHO Egészséges Városok Program 2023. évi feladattervének végrehajtásáról

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 1989 óta vesz részt a WHO által kezdeményezett Egészséges Városok Programban. E program fő célkitűzése a kezdetek óta változatlan: elősegíteni, hogy a városokban élők egészségének védelme a helyi döntéshozói figyelem fókuszába kerülhessen.

A Győri Egészséges Városok Program 2023. évi tevékenységét a korábbi évekhez hasonlóan, a Győr Városi Egészségfejlesztési Terv célkitűzései határozták meg. A terv az Egészség 2020 Európai Egészségstratégia prioritásai, az Egészségügyi Világszervezet (a továbbiakban: WHO) ajánlásai és a helyi sajátosságok figyelembevételével, a 2021 októberében kiadott Győr Városi Egészségkép alapján, széles körű előkészítő munkával készült.

A város 2022-2026 időszakára érvényes Egészségfejlesztési Terve egy helyzetképen alapul, amelyet a 2021. évi városi Egészségkép összegez. A WHO ajánlásai alapján, fontosabb egészségdimenziók mentén történt az összehasonlító, értékelő, helyzetfeltáró munka, mint pl. demográfiai jellemzők, egészségi állapot, egészségmagatartás, életvitel és életminőség, a természeti és épített környezet, közlekedés, lakhatás, városrendezés, az egészségügyi és szociális ellátás, az oktatás, a sport helyzete.

A helyi egészségfejlesztési tervezéshez a WHO Egészséges Városok programban résztvevő tagvárosok számára a következő nemzetközi dokumentumok tartalmazznak irányelveket és szakmai ajánlásokat:

- Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030;
- A városok szerepe a nem fertőző betegségek megelőzésében;
- Célok, elvárások és stratégiai megközelítések a WHO Európai Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosai számára.

1.3. ábra: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030 céljai

Forrás: http://www.menszt.hu/data/file/SDGs_HU_final_UNIS.jpg

Az egészségtervezés részét képezi a város stratégiai szakpolitikai dokumentumainak elemzése is, melynek során vizsgálat tárgyát képezte, hogy Győr Megyei Jogú Város stratégiai dokumentumaiban (konceptiók, programok, stratégiák, tervek) megjelennek-e a WHO-s alapelvek, illetve maga az egészség, egészségfejlesztés a célrendszerben, a fejlesztendő területek vagy az intézkedések során, illetve az indikátorok között. E vizsgálat célja az is, hogy feltárja a helyi szintű politika, döntéshozatal mennyire kezeli átfogóan az egészség kérdéskörét, mennyire hangsúlyosan jelennek meg az egészség fejlesztésével, illetve védelmével kapcsolatos elképzelések, javaslatok, intézkedések. A WHO Egészséges Városok Hálózatának tagjaként elvárás az önkormányzattal szemben is, hogy a megfogalmazott alapelveket a döntései során figyelembe vegye és a szakpolitikai dokumentumokba beépítse.

WHO Egészséges Városok VII. ciklusának alapelvei:

- széles körű, különböző szektorok közötti együttműködés,
- esélyegyenlőség,
- közösségi részvétel biztosítása,
- fenntartható fejlődés és
- szolidaritás.

A WHO Európai Egészséges Városok Hálózat projektvárosai számára a VII. munkaszakaszban (2019–2025) a tervezést követően elvégzendő tevékenységek stratégiai irányait a Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata alapján megfogalmazott célok határozzák meg, amelyek a következők:

1. Az egészség és jól-lét fejlesztése, az egészség-egyenlőtlenségek csökkentése.
2. Példamutatás arra vonatkozóan, hogy a nemzeti, regionális és globális szintű döntések meghozatalakor miként lehet innovatív módszereket alkalmazni.
3. A WHO stratégiai prioritásainak támogatása.

A WHO Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosok - így Győr is - elköteleződést vállalnak arra, hogy mindenki egészsége és jólléte érdekében az emberekre, a részvételre, a prosperitásra, a bolygóra és békére fókuszálva mind a WHO Európai Régiójának a városaival, mind a világ más városaival együttesen cselekszenek annak érdekében, hogy a Fenntartható Fejlődési célok eléréséhez szükséges feladatoknak való megfelelés sikeres legyen.

A Győri WHO Egészséges Városok Programiroda működteti a **Győr Városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (KEF)**. Erről külön előterjesztésben kap tájékoztatást a Közgyűlés.

A WHO Egészséges Városok Programiroda koordinálja az önkormányzat mellett működő **Idősügyi Tanácsot**, mint véleményező, javaslattevő és konzultatív testületet. 2023-ban az alábbi tevékenységek révén járult hozzá az idők egészségének, életminőségének javításához:

- Idősügyi Tanács működésének segítése,
- folyamatos kapcsolattartás a város idősügyi szervezeteivel,
- Idők életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtása, programok szervezése,
- egészségmegőrző programok biztosítása idők számára, az idős emberek által használt aktivitási területek (család, sport, szabadidő, kultúra, oktatás, foglalkoztatás, stb.) erősítése,
- az időskorú lakosság széleskörű információval történő ellátása,
- a döntéshozók és a város időskorú polgárai közötti kommunikáció elősegítése, a megfogalmazott észrevételek eljuttatása az önkormányzat felé és
- részvétel az Európai Projektvárosok Idők Egészsége Munkacsoport munkájában.

Az **„Idők az Idősekért – Beszélgető Hálózat”** keretében közel 100 nyugdíjas vállal önkéntes munkát úgy, hogy hetente egy alkalommal felkeresnek egy magányos, idős embert segítő beszélgetésre, az egyedüllét érzésének oldására, a depresszió megelőzésére.

A hálózatban dolgozó önkéntesek számára biztosított a tovább fejlődés lehetősége. 2023-ban Beszélgető Hálózat tagjainak létszáma nem bővült, mivel új tagok számára nem indult képzés, ami a csatlakozás szükséges feltétele.

Az **„Idősbarát lakásprogram”** 2023-ban 14. alkalommal került kiírásra 4 Millió Ft keretösszeggel, melyből 8 idős számára sikerült megvalósítani otthonuk akadálymentesítését, így önálló életfeltételeik javultak.

Győrben számos **nyugdíjas klub** működik, amelyek rendszeres társasági összejöveteleket szerveznek, ahol a tagok a saját korosztályuk körében, jó hangulatban töltik el a napjaik egy részét. 2023-ban a polgármesteri és/vagy képviselői keretből, valamint a civil pályázat révén 3.790.000,-Ft összegű támogatásban részesültek, amelyet a felmerült igények alapján rendezvényekre, technikai eszközökre és kirándulásra fordítottak.

A **Nyugdíjas Egyetem** 2010-ben indult, célja az aktuális tudományos eredmények megosztása a nyugdíjasokkal. A Széchenyi István Egyetem szervezésében 2023-ban számos

előadás hangzott el többek között a közlekedés, mobilitás, mesterséges intelligencia, valamint a kiberbiztonság témájában.

Külön tájékoztatóban került bemutatásra az Idősek életminőségének javítását célzó koncepció 2023. évi feladattervének végrehajtása és az Időügyi Tanács 2023. évi tevékenysége.

A győri polgárok egészségnek fejlesztése céljából 1994 óta minden tavasszal, az április 7-i Egészségügyi Világnaphoz kapcsolódva megrendezésre kerül az **Egészség–Piac** programsorozat. **2023-ben 28. alkalommal 14 helyszínen**, illetve városrészben zajlottak a rendezvények, amelyek keretében változatos szűrővizsgálatokkal, előadásokkal, tanácsadással, életmód programokkal várták az érdeklődőket. A világnaphoz kapcsolódóan a WHO által ajánlott, kiemelt téma a következő volt: **„Egészséget mindenkinek!”**

28. Egészség - Piac lakossági egészségmegőrző programsorozat 2023.

	Városrész	Intézmény	Időpont
1.	Gyárváros	Gyárvárosi Általános Iskola (9027 Győr, Vágóhid utca 4.)	2023. április 15. szombat
2.	Győrszentiván	Molnár Vid Bertalan Művelődési Ház (9011 Győr, Váci Mihály u. 3.)	2023. április 22. szombat
3.	Szabadhegy	Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér József Attila Művelődési Ház (9028 Győr, Móra tér 1.)	2023. április 28. péntek
4.	Ménfőcsanak	Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér Ménfőcsanaki Művelődési Ház - Bezerédj-kastély (9012 Győr-Ménfőcsanak Győri út 90.)	2023. április 29. szombat
5.	Belváros	Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum Rómer Ház (9022 Győr, Teleki L. u. 21.)	2023. szeptember 23. szombat
6.	Bácsa	Bácsai Művelődési Ház (9029 Győr, Heltai J út 8.)	2023. szeptember 22. péntek
7.	Újváros	Újvárosi Művelődési Ház (9025 Győr, Liget u. 55.)	2023. május 13. szombat
8.	Pinnyéd	Pinnyédi Művelődési Ház (9025 Győr-Pinnyéd, Napfény u. 1.)	2023. május 20. szombat
9.	Likócs	Molnár Vid Bertalan Művelődési Ház Likócsi Közösségi Ház (9017 Győr, Esztergető u.12)	2023. május 28. vasárnap
10.	Marcalváros	Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér Marcalvárosi Közművelődés Kovács Margit Iskola , (9024 Győr, Répce u. 2.)	2023. szeptember 30. szombat
11.	Gyirmót	Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér Győri Szabó József Művelődési Ház (9019 Győr, Szent László út 35-37.)	2023.szeptember 28. csütörtök

12.	Nádorváros	Kálvária Általános Iskola 9024 Győr Kálvária u.	2023. október 7. szombat
13.	Sziget	Szigeti Idősek Klubja Győr, Semmelweis utca 8.	2023. szeptember 2. szombat
14.	Adyváros	Móra Iskola Győr, Kodály Z u 20-24.	2023. október 14. szombat

Az Egészség–Piac program célja:

- A lakosság figyelmének felkeltése a saját egészségének fontosságára.
- A résztvevők egészségi állapotának felmérése.
- Tájékoztatás az egészség megőrzésének lehetőségeiről, módszereiről.
- A leggyakoribb megbetegedések megelőzése.
- Az Egészségügyi Világnap aktuális témájának megismertetése, a célkitűzések megvalósításának elősegítése.
- Egészséges termékek bemutatása, ajánlása.

A programsorozat szervezésében a közművelődési intézmények, oktatási intézmények a fő partnerek, és az önkormányzati képviselők támogatása mellett számos intézmény, civil és gazdálkodó szervezet segíti az előkészítést és a sikeres lebonyolítást.

Az **Egészséges Városok Mozgalom Kárpát-medencei Egyesülete** 2023. március 30-31. között, Mosonmagyaróváron tartotta idei első közgyűlését, valamint koordinátori találkozóját. A közgyűlés megnyitóján a házigazda város részéről, Dr. Árvay István, Mosonmagyaróvár Polgármestere, De Blasio Antonio, az Egyesület Elnöke és Bús Ottó, a Felügyelő Bizottság Elnöke köszöntötte a résztvevőket. A koordinátori értekezlet során a tagok különböző szakmai kérdésekben kaptak információt, ahol lehetőség volt ezek megvitatására és a tapasztalatok megosztására.

A WHO Európai Egészséges Városok Hálózat VII. ciklusa (2019-2025) 6 fő témája és prioritási területei:

1. Lakosság – emberi erőforrás fejlesztés.
2. Lakóhely – az egészséget és jól-létet támogató településfejlesztés.
3. Részvétel – közösségi részvétel biztosítása és széleskörű együttműködések kialakítása az egészség és jól-lét érdekében.
4. Prosperitás – társadalmi környezet fejlesztése, alapszükségletekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása.
5. Béke – béke és biztonság támogatása befogadó társadalmakon keresztül.
6. Bolygó – környezetvédelem, fenntartható fejlődés, fenntartható fogyasztás és fenntartható termelés.

A koordinátori értekezlet fő témája a **WHO Európai Egészséges Városok Hálózat VII. ciklusa 3. témájának feldolgozása a „Részvétel”** volt. A felvezető előadást követően, amely a témához tartozó prioritási területeket is érintette, csoportmunka keretében dolgozták ki a résztvevők a lehetséges megoldásokat.

A koordinátori értekezlet másik fontos témája az **Egészséges Városok program alapelvei, módszerei – egészségtervezés, egészséghatás vizsgálat:**

- Tájékoztató a „20 lépés” WHO-s módszertani kiadvány új kiadásáról.
- Felvezető előadás az Egészséges Városok módszereiről.
- Megbeszélés keretében lehetőség nyílt a tagvárosok igényei alapján az alkalmazott módszerek bővebb megismerésére, elsajátítására.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2023. április 7-én ünnepelte fennállásának 75. születésnapját. Ez alkalom lehetőséget biztosított arra, hogy visszaemlékezzünk azokra a népegészségügyi sikerekre, melyek hozzájárultak az életminőség javításához az elmúlt hét évtizedben, emellett arra is, hogy cselekvésre ösztönözzön annak érdekében, hogy megküzdjünk a jelen és a jövő egészségi kihívásaival. Az évfordulón a **WHO üzeneteket fogalmazott meg a közvélemény számára:**

- Az „Egészséget Mindenkinnek” elképzelése szerint minden ember egészségben él, hogy teljes életet élhessen, egy békés, virágzó és fenntartható világban.
- Az egészséghez való jog alapvető emberi jog. Mindenkinnek hozzáférést kell biztosítani a szükséges egészségügyi szolgáltatásokhoz, amikor és ahol szüksége van rá, anélkül, hogy ez anyagi nehézségeket okozzon számára.
- A világ lakosságának 30%-a nem fér hozzá az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz.
- Majdnem két milliárd embernek végzetes vagy elszegényedést okozó egészségügyi kiadásokkal kell szembenéznie, jelentős egyenlőtlenségekkel, amelyek a legsérülékenyebb csoportokat sújtják.
- Az általános egészségügyi lefedettség (Universal Health Coverage, UHC) pénzügyi védelmet és hozzáférést biztosít a minőségi alapszolgáltatásokhoz, kiemeli az embereket a szegénységből, támogatja a közösségek és családok jól-létét, megvéd a népegészségügyi krízisektől, és az „Egészséget Mindenkinnek” felé vezet mindannyiunkat.
- Ahhoz hogy az „Egészséget Mindenkinnek” valóra váljon, szükségünk van
 - arra, hogy az egyének és közösségek hozzáférjenek a minőségi alapszolgáltatásokhoz, ezáltal gondoskodni tudjanak a saját egészségükről és a családjuk egészségéről,
 - képzett egészségügyi dolgozókra, akik minőségi, emberközpontú kezelést biztosítanak és
 - döntéshozókra, akik elkötelezettek az univerzális egészségügyi lefedettségbe való befektetés mellett.
- A bizonyítékok azt mutatják, hogy az alapellátás szemlélet által vezérelt egészségügyi rendszerek a leghatékonyabb és a legköltséghatékonyabb módjai annak, hogy az egészséget és jól-létet elősegítő szolgáltatásokat eljuttassuk az emberekhez.
- A koronavírus járvány minden országot visszavetett az „Egészséget Mindenkinnek” felé vezető úton.
- A koronavírus járvány és más egészségügyi vészhelyzetek, az egymást átfedő humanitárius és klímaválságok, gazdasági nehézségek és háborúk, minden ország „Egészséget Mindenkinnek” felé vezető útját még sürgetőbbé tette. Itt az idő a vezetők számára, hogy cselekedjenek és teljesítsék az univerzális egészségügyi lefedettség

érdekében tett elkötelezettségeiket, valamint a lakosság számára, hogy számon kérjék a vezetőket.

- Az előrehaladást fel kell gyorsítani, ha szeretnék elérni az egészséggel kapcsolatos Fenntartható Fejlődési Célokat.

A WHO a tagállamok számára is megfogalmazta ajánlásait:

- A befektetés az erős egészségügyi rendszerekbe alapvető fontosságú egy virágzó társadalom szempontjából. A közpénzek növelése az egészség érdekében, és a lakosságot rossz anyagi helyzetbe hozó kiadások csökkentése életet ment meg, miközben elősegíti a Fenntartható Fejlődési Célok megvalósulását is.
- Erős egészségügyi rendszerekre van szükség ahhoz, hogy teljesíteni tudjuk az univerzális egészségügyi lefedettséget és a vészhelyzetekre való felkészültséget is.
- Az univerzális egészségügyi lefedettség egy politikai és társadalmi választás. Erős politikai vezetésre és közösségi igényre van szükségünk.
- Az egészséges lakókörnyezet átalakíthatja az emberek életét.
- Az WHO javasolja a „népegészségügyi adók” növelését a dohánytermékek, az alkoholtermékek, a hozzáadott cukrot tartalmazó termékek és a fosszilis tüzelőanyagok tekintetében.
- Az előrejelzések szerint 2023-2030. között 10 millióval kevesebb egészségügyi dolgozó lesz világszerte, mint amennyire szükség lenne. Az egészségügyi szektort szolgáló oktatásba és munkahelyteremtésbe való befektetés szükséges.

2023. június 1-2. között az Egészséges Városok Mozgalom Kárpát-medencei Egyesülete Kecskeméten szervezte a második koordinátori értekezletet.

A koordinátori értekezlet során a résztvevők szakmai és módszertani ismereteket és helyi, tagvárosi tapasztalatokat ismerhettek meg az alábbi témákban:

- Egészséges időskor.
- Egészségműveltség.
- A városi egészségterv és az egészséghatás vizsgálat módszertana.

Az egyesület a WHO által kiadott programtervezetet dolgozta fel, amelynek témája a **Résztétel** volt. Mint elhangzott, fontos a szektorok együttműködése abban, hogy sikerre vigyék a társadalmi programokat és felhívják a figyelmet a testi, lelki, szellemi frissességre, például az időskorúak egészsége és az aktív időskor kapott szerepet az értekezésen.

2023. április 18-án a Kertészek és Kertbarátok Győr Városi Egyesületével közösen szakmai napot szerveztünk **„Rovarok és vadvirágos gyepek lakókörnyezetünkben”** címmel. A program szorosan csatlakozik a WHO egyes alapelveihez, miszerint az egészségesen termesztett élelmiszernek nagy szerepe van egészségünk és környezetünk megóvásában. A program nyitott volt minden érdeklődő számára.

2023. május 13-án megrendezésre került a **„Tavaszi Sport- és Egészségnap”**, melynek célja, hogy az egészséggel kapcsolatos információk és a különböző szűrések a lakosság minél

szélesebb körét érhesse el. A résztvevők a program szűréseit vehették igénybe: vércukorszint-, koleszterinszint-, vérnyomásmérés, PSA mérés, dietetikai tanácsadás. A program sikeressége és hiánypótló mivolta miatt a 2023-as évtől állandó programként fog szerepelni.

2023. szeptember 16-22. között zajlott az **Európai Mobilitási Hét**, melynek keretében a WHO Egészséges Városok Programiroda különböző programokat szervezett az Autómentes Nap keretében: gyalogló kluboknak túra a Püspök Erdőbe, nordic walking, a Vásárcsarnoknál pedig egészségügyi szűrés az érdeklődők számára.

2023. szeptember 19-én a **Beszélgető Hálózat** tagjaival közös buszos kirándulást szervezett Budapestre a WHO Egészséges Városok Programiroda, ezzel megköszönve az önkéntesek önzetlen és segítőkész munkáját.

2023. szeptember 21-én az **Alzheimer Világnap** alkalmából sétát szervezett az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr és az Alzheimer Café. A rendezvény célja, hogy felhívja a társadalom figyelmét a demenciára, amely évről-évre egyre több időst, illetve családot érint. A séta résztvevői a Kálóczy térről indultak fehér lufival kezükben és a Kossuth-hídon sétáltak át a Széchenyi térre.

2023. október 3-án az **Idősek Világnapja** alkalmából a Városháza Dísztermében ünnepi műsor keretében átadásra kerültek az Ezüst Emlékérmek. Az Idősek Világnapja alkalmából a szépkorúakat köszöntötték a győri városházán, ahol Dr. Dézsi Csaba András polgármester úr és dr. Pergel Elza alpolgármester asszony Ezüst Emlékérmeket adományozott 29 nyugdíjasnak, akik munkájuk során rengeteget tettek a városért és közösségükért.

2023. október 5-7. között már harmadik alkalommal rendezték meg Győr legzöldebb eseményét a **Győri Klíma Expo-t** az Olimpia Sportparkban. A kiállításon a környezetvédelemhez kapcsolódó kiállítók vettek részt, köztük a győri WHO Egészséges Városok Programiroda is. Ezzel a jelenléttel képviselte a Programiroda a WHO Európai Egészséges Városok Hálózat VII. ciklusa 6 fő témája közül a 6. prioritási területet, ami a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés, a fenntartható fogyasztás és a fenntartható termelés.

2023. október 9-én a WHO Egészséges Városok Programirodája a József Attila Művelődési Házban tartotta az **Alkotó Nyugdíjasok XIV. Kiállításának** megnyitóját. Az eseményen részt vett dr. Dézsi Csaba András polgármester, dr. Pergel Elza alpolgármester és Diligens Tibor önkormányzati képviselő.

Polgármester úr köszöntőjében azt mondta: alkotó emberként ő is tudja, milyen jó érzés az, ha az ember elgondol valamit és azt le tudja írni, el tudja mondani, vagy le tudja festeni vagy rajzolni. Szólt arról, mennyire fontos, hogy idősebb korban is aktívak maradjunk mind fizikai, mind szellemi értelemben.

2023. október 17-én a WHO Egészséges Városok Programiroda és a Kertészek és Kertbarátok Győr Városi Egyesületének közös szervezésében került megrendezésre a **„Szelíd növényvédelem a kiskertben „című szakmai nap**. A program házigazdája Nagykutasi Viktor

a Kertészek és Kertbarátok Győr Városi Egyesületének elnöke volt. Számos előadás foglalkozott a kiskert gazdálkodás alapjaival, a jó talajérettel, a kiskertek talaj- és növényegészségével.

Az **Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesülete** éves rendes közgyűlésének és **35. szimpóziumának** Baja városa adott otthont 2023. november 9-11. között, melynek témája a „**Közösségek szerepe a helyi egészségfejlesztésben**” volt. A rendezvény fővédnöke Nyitrai Zsolt miniszteri biztos volt, a rendezvény védnöke pedig Rideg László, a Bács-Kiskun Vármegyei Közgyűlés elnöke. Az Egészséges Városok európai mozgalma elindulásának 35 éves évfordulója alkalmából De Blasio Antonio, az Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesületének elnöke köszöntő beszédében hangsúlyozta: „1988-ban a legfőbb üzenet úgy szólt, hogy a városiasodó világban találjunk meg helyben minden olyan szereplőt, akinek feladata lehet a városi egészség alakítása, és hajlandó ez ügyben egy széleskörű együttműködésben is részt vállalni. Az Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesülete 2023. évi 35. szimpóziuma a közösségek egészségfejlesztésben betöltött szerepét kívánja tagvárosai tapasztalatára építve bemutatni.” De Blasio Antonio, az egyesület elnökének felvezető előadása után az egyesület tagvárosainak és a konferencia résztvevőinek szakmai előadásai következtek, bemutató a szimpózium témájához kapcsolódó helyi tevékenységeket és tapasztalatokat.

A szimpózium második napján a plenáris ülés keretében a tagvárosok a következő témákban kaptak hasznos információkat, illetve beépíthető tapasztalatokat:

- Gondosóra Program bemutatása,
- Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramjának szerepe és népegészségügyi jelentősége,
- „Soknak semmi sem lehetetlen” – Egészséges Városok 34 éve Győrben, Miklósyné Bertalanfy Mária a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület elnökének előadása,
- célcsoporthoz illesztett kommunikáció a YourLife Programban – az elmúlt 5 év tapasztalatainak megosztása,
- Esélyegyenlőség időskorú lakosainknak – jubileumi programok Szentendrén,
- Összehasonlító demencia szűrés 65. év feletti lakosság körében Sopronban és
- Egészséges idősödés, aktív időskor – Visegrádi együttműködés tapasztalatai.

2023. novemberben Utrechtben rendezték meg a WHO Európai Egészséges Városok Hálózat Éves Nemzetközi Konferenciáját. A tematikus előadásokon és megbeszéléseken a tagvárosok WHO koordinátorai és politikai képviselői vettek részt.

A konferencia a témák széles skáláját ölelte fel, többek között:

- Gyarapodjunk együtt – Navigálás az egészségügyben a jóléti gazdaságban,
- Egy egészség, egy jövő – A bolygó jóléte felé vezető út,
- Senkit sem hagyva hátra – Az egészségügy fejlesztése a digitális korszakban,
- A városok ereje – Az inkluzív mentális egészségügyi menetrend megvalósítása,
- Városi jövők – Fenntartható helyek közös megteremtése minden generáció számára és
- Tanulás a tapasztalatokból – Az ellenálló városok támogatása vészhelyzetekben.

Mivel a tevékenységek helyi szinten zajlanak és a helyi önkormányzatok állnak a legközelebb a lakossághoz és vannak a legközvetlenebb és leglátványosabb hatással az életükre, így elfogadjuk, hogy a városoknak további erőfeszítéseket kell tenniük és azonnal cselekedniük kell.

A városok szerepe, mint a közösségekhez közel álló kormányzati szint, és mint olyan szereplő, amely az emberi lakókörnyezetet alakítja az **„Egészséget Mindenkinnek!”** megközelítés működtetése során, nélkülözhetetlen a helyi közegészségügy megerősítésében, a lakosság alkalmazkodó képességének fejlesztésében, ugyanúgy, mint a jövő kríziseire való megelőzés, felkészülés és válaszadás képességében.